

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра управління та адміністрування

**ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	071 «Облік і оподаткування»
Освітній рівень	перший (<u>бакалаврський</u>)
Освітньо-професійна програма	Облік та бізнес-аналітика

Вид дисципліни	<u>вибіркова</u>
Мова викладання, навчання та оцінювання	<u>українська</u>

**Івано-Франківськ
2022**

ЗАТВЕРДЖЕНО на засіданні кафедри управління та адміністрування
 Протокол № 1 від 31.08.2022р.

Розробник:

Тимоць М.В., к.е.н., доц. професор кафедри

Контактний телефон викладача	0999325469
e-mail	myroslava.tymots@ukd.edu.ua
Місце та час проведення консультацій	четвер, 11.00 год.
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=823

**Лист оновлення та перезатвердження силабусу
 навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта освітньої програми
2022/2023	31.08.2022	№ 1		

ВСТУП

Загальна інформація про дисципліну. Предметом вивчення дисципліни «Фінанси підприємств» є фінансові відносини, що виникають між юридичними особами та державою, кредитно-фінансовими інститутами фізичними особами та іншими суб'єктами господарювання.

Вивчення даної дисципліни передбачає набуття та закріплення практичних навичок щодо формування та використання фінансових ресурсів у процесі фінансово-господарської діяльності підприємства. Кожний працівник фінансово-економічної служби на підприємстві повинен вміти не лише вірно інтерпретувати інформацію про діяльність підприємства, а й кваліфіковано вирішувати фінансові проблеми, приймаючи ефективні фінансові рішення.

Вивчення курсу передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних курсів – «Мікроекономіка», «Маркетинг», «Бухгалтерський облік» та «Економіка підприємства».

Силлабус навчальної дисципліни «Фінанси підприємств» відображає основні положення щодо організації фінансової діяльності підприємств в сучасних ринкових умовах.

АНОТАЦІЯ

Місце дисципліни в освітній програмі. Дисципліна «Фінанси підприємств» є базовою дисципліною циклу дисциплін професійної підготовки.

Вивчення дисципліни «Фінанси підприємств» дозволить навчитись оцінювати різноманітні форми фінансування підприємств, організувати ефективно використання фінансових ресурсів та приймати оптимальні рішення щодо управління грошовими надходженнями, прибутком, оптимізації витрат, раціонального використання обігових коштів, оцінювати ефективність та забезпеченість підприємства основними засобами, визначати необхідність та доцільність залучення кредитних ресурсів, планувати і прогнозувати фінансові показники та знаходити шляхи подолання фінансової кризи на підприємстві.

Матеріал дисципліни допоможе зрозуміти: як впливає ефективно фінансування на розвиток бізнесу, які фактичні показники необхідно розрахувати та проаналізувати задля оцінки рівня розвитку підприємства, яким чином залучати фінансові ресурси у розпорядження підприємства та яким чином оптимізувати розподіл позитивного фінансового результату діяльності підприємства.

Метою викладання даної навчальної дисципліни є формування у студентів компетентностей з практичних питань теорії та практики фінансових відносин суб'єктів господарювання.

Для досягнення мети поставлені такі основні **завдання**:

- розкрити сутність фінансів підприємств, змісту і організації фінансової діяльності підприємств,
- формування та використання прибутку та оподаткування підприємств, організації грошових розрахунків та кредитування підприємств,
- організації оборотних коштів та фінансового забезпечення відтворення основних засобів,

- фінансового планування,
- аналізу фінансового стану та проведення фінансової санації підприємств та процедури банкрутства.

Результати навчання. Згідно з вимогами освітніх програм студенти повинні знати:

- роль та функції фінансів суб'єктів господарювання у фінансові системі;
- джерела фінансування підприємства;
- склад основних грошових надходжень підприємства;
- методи та порядок розрахунку фінансових результатів;
- особливості оподаткування підприємницької діяльності;
- методи розробки фінансового плану підприємства;
- методи і прийоми оцінки фінансового стану підприємства.

вміти:

- визначати грошові потоки за видами діяльності;
- організувати грошові розрахунки підприємства;
- оцінювати забезпеченість підприємства фінансовими ресурсами;
- розраховувати та розподіляти прибуток підприємства;
- обґрунтовувати потребу у банківському кредиті підприємства;
- визначати балансову (залишкову) вартість необоротних активів,
- формувати фінансову стратегію підприємства.

Навчальна дисципліна «Фінанси підприємства» спрямована на формування фінансово-грамотної, різнобічно розвинутої особистості, здатної використовувати весь спектр набутих компетентностей в сфері професійної діяльності.

Набуті в процесі вивчення дисципліни компетентності підвищують конкурентоспроможність молодих фахівців на ринку праці.

Професійні компетентності, яких набувають студенти внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Фінанси підприємств»

Код компетентності	Назва компетентності	Результати
ЗК 01	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації
ЗК 02	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування.
ЗК 08	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації
СК 05	Проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень.	Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні підприємств різних організаційно-правових форм власності.

СК 09	Здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування.	Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.
-------	--	--

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	4	
Семестр	7	
Кількість кредитів ECTS	6	
Аудиторні навчальні заняття	лекції	30
	семінари, практичні	30
	лабораторні	-
Самостійна робота	90	
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи	56:44	
Форма підсумкового контролю	залік	

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Економіка підприємства	Бізнес-аналітика
Менеджмент	

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Основи фінансів підприємств

Предмет і завдання курсу, зв'язок з іншими навчальними дисциплінами. Поняття, суть і місце фінансів підприємств у фінансовій системі. Фінанси підприємств – складова і специфічна частина фінансів. Функції фінансів як внутрішня властивість і форма вияву їх сутності Фінанси підприємств за умов формування ринкової економіки. Фінансові ресурси підприємств Методи й способи формування фінансових ресурсів Джерела формування фінансових ресурсів: внутрішні і зовнішні джерела. Власні позичкові та залучені кошти Державне регулювання формування фінансових ресурсів підприємств. Статутний капітал підприємства як джерело формування його майна. Складові частини статутного капіталу: фонд основних засобів і фонд оборотних коштів. Формування та рух статутних капіталів підприємств різних організаційно-правових форм і форм власності.

Принципи організації фінансів підприємств: самостійність, самоокупність, самофінансування, зацікавленість в результатах фінансово-господарської діяльності, контроль за фінансово-господарською діяльністю

Особливості організації фінансів підприємств залежно від форми власності. Організаційно-правових форм господарювання і галузевих особливостей.

Фінансова діяльність підприємства. Зміст, завдання та організація фінансової роботи на підприємствах. Фінансові служби підприємств, їх завдання і функції.

Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств

Сутність і значення грошових розрахунків у діяльності підприємств.

Принципи організації розрахунків. Рахунки підприємств у банках. Порядок відкриття підприємствам рахунків в установах банків. Використання коштів з розрахункового рахунку. Порядок закриття рахунків.

Форми безготівкових розрахунків. Розрахунки платіжними дорученнями, вимогами-дорученнями, чеками, акредитивами, векселями, плановими платежами. Розрахунки зарахуванням взаємних вимог. Розрахунки за надання факторингових послуг підприємствам. Вимоги до їх проведення і сфера застосування.

Розрахунки готівкою на підприємствах, сфера їх застосування. Організація готівкових розрахунків.

Розрахунки за експортно-імпортними операціями. Розрахунки у формі інкасо та акредитиву. Авансові платежі. Відкритий рахунок.

Розрахунково-платіжна дисципліна, її зміст і значення для забезпечення господарської діяльності. Порядок пред'явлення претензій по розрахунках. Економічні й фінансові санкції у системі грошових розрахунків і платежів.

Тема 3. Грошові надходження підприємств

Економічна характеристика, склад і класифікація грошових надходжень підприємств.

Виручка (виторг) від реалізації продукції (робіт, послуг). Поняття виручки від реалізації продукції. Формування виручки від реалізації в часі. Визначення моменту реалізації. Особливості формування виручки від реалізації на підприємствах різних галузей економіки. Фактори, які впливають на величину виручки. Розрахунок і планування виручки від реалізації. Розподіл виручки від реалізації продукції. Контроль за надходженням виручки від реалізації продукції.

Грошові надходження від іншої реалізації: основних засобів, матеріалів, нематеріальних активів, інші надходження. Надходження від фінансових інвестицій: дивіденди від корпоративних прав, від державних цінних паперів. Проценти, нараховані підприємствам по депозитних вкладах.

Надходження коштів від здавання в оренду основних засобів, від застосованих фінансових санкцій.

Бюджетні дотації, субвенції. Отримання фінансової допомоги. Страхові відшкодування.

Тема 4. Формування і розподіл прибутку

Економічний зміст прибутку

. Бухгалтерський і економічний прибуток. Функції прибутку.

Прибуток як результат фінансово-господарської діяльності підприємства.

Прибуток від реалізації продукції. Фактори, які впливають на формування прибутку. Собівартість продукції та її вплив на формування прибутку.

Встановлення цін на продукцію та їх вплив на формування прибутку.

Рентабельність продукції. Прибуток від реалізації інших активів.

Позареалізаційний прибуток, його склад і формування. Балансовий прибуток.

Розрахунок та планування прибутку. Методи планування прибутку. Рентабельність застосованих ресурсів (капіталу).

Розподіл прибутку підприємств, його зміст і економічне значення. Розподіл прибутку між державою і суб'єктами господарювання. Формування чистого прибутку підприємства і його використання. Фонди грошових коштів, що утворюються за рахунок прибутку. Виплата дивідендів. Нерозподілений прибуток і його використання.

Тема 5. Оподаткування підприємств

Система оподаткування підприємств, її функції та призначення. Види податків, що сплачують підприємства. Механізм і напрями впливу оподаткування на фінансово-господарську діяльність. Непрямі податки і особливості їх впливу на фінансово-господарську діяльність суб'єктів господарювання. Податок на додану вартість Платники податку. Об'єкти оподаткування, визначення оподатковуваного обороту. Пільги щодо податку. Порядок відшкодування сум податку на додану вартість, сплачених підприємством за матеріальні ресурси (роботи, послуги), основні засоби. Прямі податки. Податок на прибуток підприємств. Порядок визначення оподатковуваною прибутку. Вплив оподаткування прибутку на

фінансово-господарську та інвестиційну діяльність підприємств. Місцеві податки і збори, які сплачують підприємства.

Спрощена система оподаткування підприємств малого бізнесу. Відповідальність підприємств за несвоєчасну або неповну сплату податків та обов'язкових платежів.

Тема 6. Обігові кошти

Економічний зміст і основи організації обігових коштів. Склад і розміщення обігових коштів. Необхідність і методи визначення потреби підприємства в обігових коштах. Метод прямого розрахунку й сфера його застосування. Норми і нормативи обігових коштів, їх розрахунок. Економічний метод обчислення потреби в обігових коштах і його використання. Джерела формування обігових коштів. Власні обігові кошти. Позичені й залучені обігові кошти.

Показники стану обігових коштів. Нестача власних обігових коштів, її визначення, причини виникнення і джерела поповнення. Показники ефективності використання обігових коштів. Оборотність обігових коштів і способи її прискорення. Коефіцієнти, що характеризують використання обігових коштів.

Тема 7. Кредитування підприємств

Індивідуальний кругообіг коштів підприємства. Необхідність збалансування матеріальних і фінансових ресурсів – основа залучення кредитів. Форми кредитів, які використовуються у господарській діяльності підприємств. Банківський, комерційний, лізинговий, іпотечний кредити. Різновид банківського кредиту: за строками користування, за забезпеченням, за ступенем ризику, за методами надання, за строками погашення. Принципи кредитування. Визначення потреби у кредиті. Кредитний договір: сутність, порядок укладання. Відповідальність сторін за порушення умов кредитного договору. Способи одержання кредиту. Оцінка кредитоспроможності підприємства. Порядок погашення кредиту. Позичковий процент, фактори, що на нього впливають. Товарний кредит, умови його отримання підприємствами та погашення.

Тема 8. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів

Економічна природа, склад і структура основних засобів підприємства. Показники стану й ефективності використання основних засобів. Знос і амортизація основних засобів. Методи розрахунку амортизаційних відрахувань. Сутність і склад капітальних вкладень (прямих інвестицій). Джерела фінансування капітальних вкладень. Власні фінансові ресурси підприємств: кошти від проведення робіт господарським способом і кошти від результатів основної діяльності підприємства.

Кредитування відтворення основних засобів. Залучення коштів інших суб'єктів господарювання, індивідуальних інвесторів: випуск цінних паперів, лізинг, пайові внески. Державне фінансування капітальних вкладень. Ремонт основних засобів і його фінансове забезпечення.

Тема 9. Оцінювання фінансового стану підприємства

Оцінка фінансового стану підприємства, її необхідність і значення. Показники фінансового стану підприємства. Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємства. Показники бухгалтерської звітності, які використовуються для оцінки фінансового стану. Сутність ліквідності підприємства. Показники ліквідності та методика їх визначення. Оцінка показників ліквідності. Фактори, що впливають на стан ліквідності.

Сутність платоспроможності. Фактори, що впливають на платоспроможність підприємства. Методика їх визначення. Оцінка показників платоспроможності.

Фінансова стійкість підприємства, її сутність. Система показників фінансової стійкості підприємства, методика їх розрахунку і оцінки. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства.

Тема 10. Фінансове планування на підприємствах

Зміст і завдання фінансового планування. Фінансове планування як процес визначення потреби у фінансових ресурсах. Методи фінансового планування. Балансовий метод. Програмно-цільовий метод. Нормативний метод. Метод коефіцієнтів. Інформаційна база фінансового планування. Аналіз фінансових показників звітного періоду. Показники виробничо-господарської діяльності планового періоду як вихідна база для фінансового планування. Фінансовий план як складова частина бізнес-плану. Зміст та структура фінансового плану підприємства (баланс доходів і видатків).

Розрахунок показників доходної і видаткової частини фінансового плану. Виконання фінансового плану. Оперативне планування. Зміст оперативного фінансового плану надходження коштів і здійснення платежів, його призначення. Платіжний календар.

Тема 11. Фінансова санація підприємств

Фінансова криза на підприємстві. Фактори, які можуть зумовити фінансову кризу: екзогенні (зовнішні) та внутрішні (ендогенні). Види криз (стратегічна, прибутковості та ліквідності) та їх характеристика. Фінансова санація підприємства, її економічний зміст, ініціатори і порядок проведення. Етапи проведення санації. План (програма) санації і його розділи. Санаційний аудит. Його сутність та етапи його проведення. Джерела інформації для проведення санаційного аудиту. Форми фінансової санації. Санація без залучення додаткових фінансових ресурсів і санація із залученням нового фінансового капіталу.

Внутрішньогосподарський механізм фінансової стабілізації. Мобілізація внутрішніх фінансових джерел санації. Державна фінансова підтримка санації підприємства. Санація реорганізацією (реструктуризацією). Приватизаційні аспекти санації суб'єктів господарювання. Реалізація програми фінансової санації підприємства як окремих етап санаційного процесу.

Економіко-правові аспекти санації та банкрутства підприємств. Доарбітражне врегулювання господарських спорів. Арбітражне врегулювання господарських спорів. Порядок оголошення підприємства банкрутом. Задоволення претензій кредиторів.

2. Тематичний план

№ тем и	Назва теми	Кількість годин				
		всього	аудиторні	лекції	практичні	самоств. робота
1	Основи фінансів підприємства	12	4	2	2	8
2	Організація грошових розрахунків підприємств	16	8	4	4	8
3	Грошові надходження підприємств	12	4	2	2	8
4	Формування і розподіл прибутку	16	8	4	4	8
5	Оподаткування підприємств	16	8	4	4	8
6	Обігові кошти	12	4	2	2	8
7	Кредитування підприємств	12	4	2	2	8
8	Фінансове забезпечення відтворення основних засобів	12	4	2	2	8
9	Оцінювання фінансового стану підприємства	14	4	2	2	10
10	Фінансове планування на підприємствах	16	8	4	4	8
11	Фінансова санація підприємств	12	4	2	2	8
	Кількість годин на вивчення дисципліни	150	60	30	30	90
	Підсумковий контроль	30				
	Всього, годин	180				

3. Теми лекційних занять

№ п/п	№ заняття	Теми лекцій	Кількість годин
1	Лекція 1	Основи фінансів підприємства	2
2	Лекція 2,3	Організація грошових розрахунків підприємств	4
3	Лекція 4	Грошові надходження підприємств	2
4	Лекція 5.6	Формування і розподіл прибутку	4
5	Лекції 7.8	Оподаткування підприємств	4
6	Лекція 9	Обігові кошти	2
7	Лекція 10	Кредитування підприємств	2
8	Лекція 11	Фінансове забезпечення відтворення основних засобів	2
9	Лекція 12	Оцінювання фінансового стану підприємства	2
10	Лекція 13,14	Фінансове планування на підприємствах	4
11	Лекція 15	Фінансова санація підприємств	2
Всього лекційних занять			30

4. Теми практичних занять

№ з/п	№ заняття	Назва теми	Кількість годин
1	1	Основи фінансів підприємства	2
2	2-3	Організація грошових розрахунків підприємств	4
3	4	Грошові надходження підприємств	2
4	5-6	Формування і розподіл прибутку	4
5	7-8	Оподаткування підприємств	4
6	9	Обігові кошти	2
7	10	Кредитування підприємств	2
8	11	Фінансове забезпечення відтворення основних засобів	2
9	12	Оцінювання фінансового стану підприємства	2
10	13-14	Фінансове планування на підприємствах	4
11	15	Фінансова санація підприємств	2
Всього практичних занять			30

5. Самостійна робота

Назва теми	Зміст завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Рекомендовані джерела інформації
Тема 1. Основи фінансів підприємств	<p>Опрацювати питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що Ви розумієте під фінансами підприємств? 2. Яку роль відіграють фінанси підприємств у структурі фінансових відносин суспільства? 3. Наведіть приклади які економічні відносини підприємств належать до фінансових? 4. Дайте характеристику основних функцій фінансів підприємств та умов їх реалізації. 5. Охарактеризуйте поняття: грошові кошти, грошові фонди, фінансові ресурси підприємства. 6. Дайте характеристику класифікації фінансових ресурсів підприємства за джерелами фінансування. 7. Як класифікуються фінансові ресурси підприємства за характером використання та за формою реалізації. 8. Назвіть і поясніть сутність основних принципів організації фінансів підприємств. 9. Хто виконує фінансову роботу на підприємстві? Охарактеризуйте зміст і завдання фінансової роботи на підприємстві? 10. Розкрийте сутність і складові фінансового механізму підприємства. 	8	1,2,5,7
Тема 2. Організація грошових	.Опрацювати питання:	8	2,5,7

розрахунків підприємств	<ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте сутність і сферу застосування готівкових розрахунків підприємств. 2. Поясніть сутність і класифікацію безготівкових розрахунків підприємств. 3. Який порядок відкриття рахунку в банку? Назвіть види банківських рахунків? 4. Організація і сфера застосування розрахунків платіжними дорученнями та вимогами дорученнями. 5. Особливості розрахунків чеками. 6. Охарактеризуйте сутність акредитивної форми розрахунків. 7. Поясніть сутність і організацію вексельної форми розрахунків. 8. Охарактеризуйте інкасову форму розрахунків. 9. Які є види санкцій за порушення розрахунково-платіжної дисципліни? 		
Тема 3. Грошові надходження підприємств	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поясніть сутність та необхідність грошових надходжень підприємства. 2. За якими ознаками класифікують грошові надходження підприємства. 3. Охарактеризуйте грошові надходження від операційної діяльності підприємства. 4. Дайте характеристику складу грошових надходжень від інвестиційної діяльності підприємства. 5. Охарактеризуйте склад грошових надходжень від фінансової діяльності підприємства. 6. Назвіть склад грошових надходжень підприємства від звичайної діяльності та надзвичайних подій. 7. Як впливає фактор часу та вартість грошей? Як його враховують у фінансових розрахунках? 8. Від яких факторів залежить сума грошових надходжень від основної діяльності? 9. В чому різниця між загальною сумою доходу підприємства і його 	8	1,2,5,7

	чистим доходом від реалізації продукції?		
Тема 4. Формування і розподіл прибутку	<ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте прибуток підприємства як економічну категорію і його роль у формуванні фінансових ресурсів підприємства. 2. Які основні фактори впливають на суму (величину) прибутку підприємства? 3. Чим відрізняються показники облікового і податкового прибутку підприємства? 4. Порядок формування і розподілу облікового прибутку підприємства. 5. Порядок визначення валового прибутку підприємства. 6. Охарактеризуйте методи планування прибутку від реалізації. 7. Сутність і складові собівартості продукції. 8. Охарактеризуйте методи планування (розрахунку) прибутку від реалізації продукції. 9. Який порядок формування прибутку від іншої організаційної та іншої звичайної діяльності? 10. Формування фінансових результатів від надзвичайних подій. 11. Охарактеризуйте сутність та значення оцінки рівня рентабельності. 12. Які є способи визначення рентабельності реалізації продукції, виконаних робіт чи послуг? 13. Як обчислюється рентабельність діяльності підприємства? 	8	1,2,7
Тема 5. Оподаткування підприємств	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поясніть сутність податків та їх місце у системі фінансових відносин підприємства. 2. Назвіть основні вимоги до системи оподаткування діяльності підприємств. 3. Охарактеризуйте основні функції податків. 4. Назвіть основні напрямки класифікації податків, що їх сплачують суб'єкти підприємницької діяльності. 	8	2,5,6,7

	<ol style="list-style-type: none"> 5. У чому полягає відмінність між прямими і непрямими податками? 6. Охарактеризуйте і поясніть особливості загальнодержавних та місцевих податків. 7. Дайте характеристику непрямих загальнодержавних податків і зборів підприємства і їх вплив на фінансові результати. 8. Охарактеризуйте сутність і склад прямих податків, які сплачують підприємства. 9. Назвіть склад і дайте характеристику місцевих податків і зборів, які сплачують підприємства і їх впливу на формування місцевого бюджету. 10. Назвіть основні законодавчі і нормативні акти, що регулюють оподаткування діяльності підприємств. 11. Які суб'єкти підприємницької діяльності можуть застосовувати спрощену систему оподаткування? 12. Який порядок нарахування і сплати єдиного податку? 13. Які суб'єкти підприємницької діяльності не мають права переходити на спрощену систему оподаткування? 		
<p style="text-align: center;">Тема 6. Обігові кошти</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поясніть сутність і призначення обігових (оборотних) коштів підприємства. 2. Охарактеризуйте склад оборотних коштів підприємства. 3. Поясніть відмінність між оборотними фондами і фондами обігу на підприємстві. 4. Охарактеризуйте склад власних і залучених джерел формування оборотних коштів. 5. Які методи використовуються при нормуванні (розрахунку) оборотних коштів підприємства? 6. Який порядок нормування оборотних коштів для створення виробничих запасів? 7. Як нормують оборотні кошти у незавершеному виробництві? 8. Як нормують оборотні кошти у запасах готової продукції? 	8	1,2,5

	<p>9. Якими показниками визначається ефективність використання оборотних коштів?</p> <p>10. Як обчислити суму вивільнення оборотних коштів унаслідок прискорення їх обертання?</p>		
<p>Тема 7. Кредитування підприємств</p>	<p>1. Поясніть сутність і основні причини необхідності кредитування підприємств.</p> <p>2. Для яких цілей залучаються кредитні ресурси і як розраховують їх обсяг?</p> <p>3. Дайте характеристику класифікації кредитів за формами і видами.</p> <p>4. Як класифікують кредити за терміном і порядком надання?</p> <p>5. Поясніть сутність і принципи банківського кредитування підприємств.</p> <p>6. Дайте характеристику основних напрямів класифікації банківських кредитів.</p> <p>7. Поясніть сутність кредиту під врахування векселів.</p> <p>8. Охарактеризуйте акцептне і авальне кредитування підприємства.</p> <p>9. Поясніть сутність та охарактеризуйте види факторингового кредитування.</p> <p>10. За якими показниками оцінюється кредитоспроможність підприємства?:</p> <p>11. Поясніть сутність і дайте характеристику видів комерційного кредитування.</p> <p>12. Охарактеризуйте лізингове кредитування. Поясніть відмінність між фінансовим і оперативним лізингом.</p> <p>13. Поясніть сутність і призначення державного кредитування.</p>	8	1,2,5,7
<p>Тема 8. Фінансове забезпечення відтворення основних фондів</p>	<p>1. Поясніть сутність і охарактеризуйте склад і особливості функціонування необоротних активів підприємства.</p>	8	2,5,6,7

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Назвіть основні методи оцінки основних засобів та інших необоротних активів. 3. Назвіть напрямки класифікації основних засобів підприємства. 4. Поясніть сутність зносу і амортизації основних засобів. 5. Які є методи нарахування амортизації основних фондів і їх сутність? 6. Охарактеризуйте методи нарахування амортизації основних засобів відповідно до вимог податкового законодавства. 7. Вплив амортизаційної політики на фінансові результати діяльності підприємства. 8. Який порядок індексації балансової вартості основних засобів відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку? 9. Сутність, роль і види відтворення необоротних активів. Які ви знаєте види інвестицій підприємства? 10. Охарактеризуйте джерела фінансування капітальних інвестицій. 11. Які є показники стану та ефективності використання основних фондів? 		
<p>Тема 9. Оцінювання фінансового стану підприємства</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поясніть мету і основні завдання оцінки фінансового стану підприємства. 2. Дайте характеристику основних методів фінансового аналізу і оцінки фінансового стану підприємства. 3. Назвіть основні інформаційні джерела оцінки фінансового стану підприємства. 4. Назвіть основні показники майнового стану підприємства. 5. Поясніть сутність і назвіть основні показники рентабельності і прибутковості. 6. Поясніть сутність і дайте характеристику способів оцінки ліквідності і платоспроможності підприємства. 	10	2,5,13

	<p>7. Назвіть і поясніть сутність показників оцінки фінансової стійкості та стабільності підприємства.</p> <p>8. Як обчислити показники оцінки акціонерного капіталу?</p> <p>9. На основі яких показників здійснюють комплексну оцінку фінансового стану підприємства?</p>		
Тема 10. Фінансове планування на підприємствах	<p>1. Дайте характеристику сутності і основних завдань розробки фінансових планів підприємства (поточних, перспективних, стратегічних).</p> <p>2. Поясніть сутність і назвіть основні напрями фінансової політики підприємства?</p> <p>3. Охарактеризуйте мету і основні завдання фінансового планування на підприємстві.</p> <p>4. Дайте характеристику основних методів розробки фінансових планів.</p> <p>5. Які вихідні дані використовуються для розробки річного фінансового плану?</p> <p>6. Як здійснюється фінансове планування на державних підприємствах?</p> <p>7. Охарактеризуйте організацію і необхідність оперативного фінансового планування.</p>	8	1,2,5,12
Тема 11. Фінансова санація підприємств	<p>1. Поясніть сутність та назвіть основні фактори, які спричиняють виникнення фінансової кризи на підприємстві.</p> <p>2. Якими методами можна оцінити імовірність банкрутства?</p> <p>3. Поясніть сутність санації та мету фінансової санації підприємства.</p> <p>4. Хто приймає рішення про проведення санації підприємства?</p> <p>5. В чому полягає сутність класичної моделі санації?</p> <p>6. Які основні заходи розробляють для проведення фінансової санації підприємства?</p>	8	2,5,13

	7. Дайте характеристику основних фінансових джерел санації підприємства.		
Разом самостійної роботи студентів		90	

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які у відповідності до силлабусу забезпечуються засобами поєднання аудиторної і позааудиторної форм із застосуванням словесних, наочних та практичних методів навчання, зокрема шляхом проведення наступних видів навчальних занять:

- *лекції* – на яких здійснюється обґрунтований, послідовний і систематизований виклад певної теми (тем) чи розділу навчальної дисципліни;
- *практичні заняття* – на яких викладач здійснює опитування студентів з окремих теоретичних питань, передбачених темою навчального заняття, а також формує у студентів знання та компетентності зі складання форм як фінансової, так і податкової звітності;
- *самостійна робота* – виконується студентами у позааудиторний час за завданнями викладача та включає: підготовку до практичних занять; виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань; розгляд питань, винесених на самостійне опрацювання.

Фіксація **поточного контролю** здійснюється в «Електронному журналі обліку успішності академічної групи» на підставі чотирибальної шкали – «2» – незадовільно; «3» – задовільно; «4» – добре; «5» – відмінно. У разі відсутності студента на занятті виставляється «н». За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Оцінку 2 «незадовільно» ставиться студенту, який показав незнання значної частини навчального матеріалу та основних фундаментальних положень, допускає суттєві помилки у відповідях на питання. Студент не орієнтується у розв'язанні практичних завдань.

Оцінку 3 «задовільно» заслуговує студент, який виявив знання лише основного матеріалу, але не засвоює деталей заданого питання, невпевнено вміє використовувати отримані знання для пояснення поставлених питань, для одержання правильних відповідей необхідна допомога викладача у вигляді виправлень. При рішенні практичних завдань допускає помилки не принципового характеру.

Оцінку 4 «добре» ставиться студенту, який може самостійно, логічно висвітлити окремі питання в межах вивченої теми, здатний відтворити більшу її частину, зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію за допомогою викладача, узагальнювати і аргументувати власну точку зору, самостійно розв'язувати завдання середнього рівня складності, однак у відповідях припускається неточностей. Практичні завдання виконує повністю, але припускається незначних помилок як в розрахунках, так і в оформленні.

Оцінку 5 «відмінно» ставиться студенту за глибоке і вичерпне знання предмету, за повну, чітку самостійну, логічно аргументовану відповідь та можливі додаткові питання викладача. Студент повинен продемонструвати, ґрунтовні знання матеріалу, які базуються на основній та додатковій літературі

курсу, орієнтуватися в спірних поглядах науковців у трактуванні даного питання, під час відповіді посилатися на чинне законодавство застосовуючи необхідну термінологію. Правильно вирішує практичні завдання, вміє вільно застосовувати здобуті теоретичні знання на практиці, висновки й пропозиції аргументовані й оформлені належним чином.

Оцінювання знань студента під час практичних занять проводиться за такими критеріями:

- розуміння студентами джерел фінансування та напрямків використання коштів суб'єктів господарювання;
- вміння організувати грошові розрахунки;
- вміння розрахувати податки та обов'язкові платежі;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою;
- вміння поєднувати теорію з практикою при вирішенні ситуаційних завдань, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
- логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки;
- логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми;
- самостійність виконання роботи;
- грамотність подачі матеріалу;
- оформлення роботи.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість «н» в журналі буде виставлено «0» (нуль балів) без права перездачі.

Студенти повинні мати оцінки з не менше 50% аудиторних занять.

За результатами поточного оцінювання студенти можуть отримати максимум 60 балів, які розраховуються наступним чином:

$$ПО = \frac{(n_0 \times 0 + n_2 \times 2 + n_3 \times 3 + n_4 \times 4 + n_5 \times 5)}{(n_0 + n_2 + n_3 + n_4 + n_5)} \times 12$$

де

- ПО – підсумкова оцінка за аудиторні роботи;
- n_0, n_2, n_3, n_4, n_5 – кількість оцінок за відповідними балами;
- 12 – коефіцієнт, що дозволяє визначити поточну оцінку в 60 бальній шкалі.

До підсумкового контролю **допускаються студенти**, які за результатами поточного контролю **отримали не менше 30 балів**. Усі студенти, що отримали 29 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Підсумковий контроль знань у формі заліку проводиться у вигляді комп'ютерного тестування. Тривалість – 20 хв., впродовж яких студенти мають дати відповідь на 30 питань: 20 – I рівня; 7 – II рівня і 3 – III рівня. На залік виносяться ключові питання, що потребують вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх при вирішенні практичних завдань. На основі переліку питань, формуються тестові завдання для комп'ютерного тестування.

За результатами підсумкового контролю студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 19 балів і менше, вважаються такими, що не здали екзамен і повинні його перездати.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях, оцінюється в балах (національної шкали, 100-бальної шкали й шкали ЄКТС) і є сумою балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Студентам дозволяється підвищувати свій рейтинг на екзаменаційній сесії шляхом одноразової повторної перездачі, попередньо подавши заявку в деканат у термін не пізніше одного робочого дня.

Одержаний при підвищенні рейтингу результат буде остаточним при виставленні підсумкового контролю.

Студенти, які не з'явилися на залік без поважних причин, вважаються такими, що отримали незадовільну оцінку.

Студентам, які при складанні ПК отримали 19 балів і менше, які були недопущені або не з'явилися на екзамен, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості.

Студент має право на два перескладання: викладачеві та комісії у складі не менше трьох науково-педагогічних працівників, яка створюється деканом факультету.

Студент, у якого залишаться після перескладань незадовільні оцінки, підлягає відрахуванню зі навчального закладу за академічну неуспішність або може вибрати повторне вивчення дисципліни/освітньої компоненти.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою / National grade	Рівень досягнень, % / Maks, %
Національна диференційована шкала	
Відмінно / Excellent	90 – 100
Добре / Good	76 – 89
Задовільно / Satisfactory	60 – 75
Незадовільно / Fail	0 – 59
Національна недиференційована шкала	
Зараховано / Passed	60 – 100
Не зараховано / Fail	0 – 59
Шкала ECTS	

A	90 – 100
B	83 – 89
C	76 – 82
D	68 – 75
E	60 – 67
F _x	35 – 59
F	0 – 34

ПОЛІТИКА КУРСУ

На початку вивчення дисципліни викладач повідомляє студента про наявність силлабусу (в тому числі і його електронний варіант), про форми проведення поточного контролю та критерії їх оцінювання, а також доводить до відома студентів програмові вимоги з дисципліни.

При поточному контролі оцінці підлягають:

- рівень знань, продемонстрований студентом у відповідях і виступах;
- активність при обговоренні питань;
- результати виконання практичних робіт;
- результати експрес-контролю у формі тестів тощо.

При виставленні балів за поточний контроль враховується:

- рівень теоретичних знань та практичні навички з тем навчальної дисципліни;
- самостійне опрацювання тем навчальної дисципліни (в т.ч. індивідуальна навчально-дослідна робота студента);
- проведення розрахунків, вирішення ситуаційних завдань та виконання контрольних робіт.

Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю має право на його відпрацювання у тритижневий термін після повернення до навчання.

Студенти зобов'язані до екзамену відпрацювати всі пропущені практичні заняття.

До семестрового контролю допускаються всі студенти, які не мають з навчальної дисципліни академзаборгованостей.

Студенти повинні дотримуватись академічної доброчесності, тобто самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю; здійснювати посилення на джерела інформації у разі використання певних тверджень й відомостей; надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної діяльності. Порушенням академічної доброчесності є: плагіат, фальсифікація, списування тощо.

Студенти повинні вчасно приходять на заняття, відповідно до діючого розкладу, та не залишати аудиторію без дозволу викладача, а також не заважати викладачу проводити заняття.

Дистанційне навчання

Дистанційне навчання в Університеті Короля Данила реалізується через систему дистанційної освіти (СДО) з використання платформи Moodle. У процесі дистанційного навчання використовуються дистанційні курси, до яких належить навчальний курс «Фінанси підприємств». Матеріали для вивчення дисципліни викладені на сторінці курсу у відповідності до навчальної програми. З кожної теми студентам надається лекційний матеріал, додаткові навчальні матеріали у вигляді вебінарів та відеолекцій, а також перелік завдань для семінарських та практичних робіт. Заняття з курсу «Фінанси підприємств» проводяться он-лайн в системі Hangouts meet. Для оцінювання роботи студентів на семінарських заняттях по темах дисципліни передбачено блок тестових питань, практичних завдань.

Програмові вимоги з курсу «Фінанси підприємств»

Тема 1. Основи фінансів підприємств

1. Сутність і функції фінансів підприємств.
2. Роль і місце фінансів підприємств у фінансовій системі.
3. Фінанси підприємств за умов ринкової економіки.
4. Грошові фонди та фінансові ресурси підприємства. Мета і способи формування фінансових ресурсів.
5. Джерела формування фінансових ресурсів: внутрішні і зовнішні джерела. Власні, позичкові та залучені кошти.
6. Статутний фонд підприємства як джерело формування майна підприємства, складові частини статутного фонду.
7. Формування та рух статутних фондів підприємств різних організаційно-правових форм і форм власності.
8. Принципи організацій фінансів підприємств і їх сутність.
9. Фінансова діяльність підприємства. Особливості організації фінансів підприємств залежно від форм власності.
10. Зміст, завдання та організація фінансової роботи на підприємстві.
11. Фінансова служба на підприємствах, їх завдання і функції.

Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств. Грошові надходження підприємств

12. Економічна характеристика, склад та класифікація грошових надходжень підприємств.
13. Виручка (виторг) від реалізації продукції (робіт, послуг). Формування виручки від реалізації в часі. Визначення моменту реалізації.
14. Розрахунок, планування і розподіл виручки від реалізації продукції (послуг) на підприємстві.
15. Розрахункові і касові операції, їх сутність та порядок проведення.
16. Безготівкові і готівкові розрахунки. Порядок ведення касових операцій.
17. Форми безготівкових розрахунків та їх характеристика.
18. Розрахунково-платіжна дисципліна та їх вплив на фінансово-господарську діяльність підприємств.
19. Валовий і чистий дохід підприємства.

Тема 3. Формування і розподіл прибутку

20. Формування прибутку підприємства. Економічний зміст і функції прибутку. Балансовий прибуток і його складові.
21. Прибуток як результат фінансово-господарської діяльності підприємства. Фактори, які впливають на величину прибутку.
22. Методи розрахунку прибутку. Вплив собівартості та ціни продукції на величину прибутку.
23. Сутність і методи обчислення рентабельності продукції та виробництва.
24. Розподіл та використання прибутку.

Тема 4. Оподаткування підприємств

25. Система оподаткування підприємств, її функції та призначення.
26. Види податків, що сплачують підприємства. Вплив оподаткування на їх фінансово-господарську діяльність.
27. Непрямі податки, їх характеристика і вплив на фінансово-господарську діяльність підприємства.
28. Податок на додану вартість, платники податку. Об'єкти оподаткування. Пільги щодо податку на додану вартість.
29. Акцизний податок. Сутність акцизного податку та його платники. Порядок нарахування акцизного податку.
30. Податок на доходи фізичних осіб. Об'єкти оподаткування. Які грошові доходи не включаються до сукупного доходу, що підлягає оподаткуванню?
31. Податок на прибуток підприємств. Платники цього податку та порядок його нарахування та сплати.
32. Мито. Види мита які встановлені в Україні. Платники мита.
33. Місцеві податки і збори. Види і платники місцевих податків і зборів.
34. Порядок оподаткування суб'єктів малого підприємництва.

Тема 5. Обігові кошти

35. Сутність і структура оборотних коштів. Класифікація і принципи організації оборотних коштів.
36. Порядок розрахунку (нормування) оборотних коштів для створення виробничих запасів.
37. Нормування оборотних коштів у незавершеному виробництві та витратах майбутніх періодів.
38. Нормування оборотних коштів для створення запасів готової продукції.
39. Джерела формування оборотних коштів на підприємстві.
40. Показники стану використання оборотних коштів на підприємстві.

Тема 6. Кредитування підприємств

41. Необхідність та сутність кредитування підприємств. Класифікація кредитів, що надаються підприємствам.
42. Види банківського кредиту та їх характеристика. Умови та порядок отримання банківського кредиту.
43. Небанківське кредитування підприємств: комерційне, лізингове, державне тощо.

Тема 7. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів

44. Сутність, склад основних засобів та процеси їх відтворення.
45. Показники, які характеризують стан та ефективність використання основних виробничих фондів.
46. Знос і амортизація основних засобів. Порядок нарахування та використання амортизації.
47. Джерела і порядок фінансування капітальних вкладень.

Тема 8. Оцінювання фінансового стану підприємства

48. Оцінка фінансового стану підприємства: необхідність і значення.
49. Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємства.
50. Показники фінансового стану підприємства та їх характеристика.
51. Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства.
52. Оцінка фінансової стійкості підприємства.
53. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства.

Тема 9. Фінансове планування на підприємствах

54. Фінансова стратегія підприємства та їх необхідність в умовах ринкових відносин.
55. Зміст, завдання та методи фінансового планування на підприємстві.

- 56. Зміст фінансового плану та порядок його складання на підприємстві.
- 57. Роль і значення оперативного фінансового плану на підприємстві.

Тема 10. Фінансова санація підприємств

- 58. Фінансова санація підприємств, її економічний зміст та порядок проведення.
- 59. Фінансова криза на підприємстві. Оцінки та причини фінансової кризи.
- 60. План санації та характеристика його основних розділів.
- 61. Санаційний аудит, його сутність та етапи проведення.
- 62. Форми фінансової санації. Внутрішні і зовнішні джерела фінансової санації.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бердар О.С. Фінанси підприємств: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури. 2019. 296с.
2. Бедринець М.Д., Довгань Л.П. Фінанси підприємств: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури. 2018. 292с.
3. Біла О.Г., Юсипович О.І. Фінанси підприємств: навч. посіб. Алерта. 2016. 186с.
4. Господарський кодекс України № 436-IV від 16.01.2003. URL: <http://www.rada.kiev.ua>
5. Непочатенко О.О., Мельничук Н.Ю. Фінанси підприємств: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури. 2019. 504с.
6. Податковий кодекс України № 2755- VI від 02.12.2010: URL: <http://www.rada.kiev.ua>
7. Філімоненков О.С., Дема Д.І. Фінанси підприємств: підр. Київ: Алерта, 2009. 496с.

Додаткова

8. Євтух О.Т. Фінансовий менеджмент для магістрів і не тільки: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 456 с.
9. Карлін М.І. Державні фінанси України: навч. посіб. Київ: Знання, 2008. 348 с.
10. Колотуха С.М. Гроші та кредит: навч. посіб. Київ: Знання, 2012. 495 с.
11. Мединська Т.В. Фінансове планування і прогнозування: навч. посіб. Львів: В-во Львівської комерційної академії, 2009. 156 с.
12. Щурик М.В., Луцька Н.І., Тимоць М.В. та ін. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Івано-Франківськ: «НАІР», 2014. 432с.

Інтернет ресурси

13. www.kmu.gov.ua – офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
14. www.rada.gov.ua – офіційний сайт Верховної Ради України.
15. www.minfin.gov.ua – офіційний сайт Міністерства фінансів України.
16. www.sfs.gov.ua – офіційний сайт Державної фіскальної служби України.
17. www.smsc.gov.ua – офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку України.
18. www.ukrstat.gov.ua – офіційний сайт Державної служби статистики України.